

BÁCSKAI HIRLAP

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési árak:
Egy évre 8 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 4 kr.
Heti szám 2 kr.

Nyitólór soronkint 20 krajczár.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Megjelenik minden **hétfőn** délben, **szertán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felelős szerkesztő:
Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatársak:
Dr. RÉVÉSZ ERNŐ
KONDOR OTTÓ

Társ szerkesztő:
Dr. BLAU GÉZA

Hirdetési díjak:

a 16 részre felosztott oldalon
egy hely — a 30 kr. hirdetési bé-
lyegzettel együtt — 1 frt.
1/2 vagy egész óvi hirdetések-
nél árszázéves.

Kéziratok nem adtnak vissza

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotába

A megtámadott mandátum.

Hogy igaza van-e Raichl I. Ferencz mérnöknek abban a felelősségekben, a melyben Mácskovics Titusz mérnök, törvényhatósági képviselőtestületi tagságát megtámadta — erre akarunk itt válaszolni.

Rendkívül különösnek tünik fel, hogy Mácskovics Titusz adóját már több mint egy évtizeden keresztül kétszeresen számítják — és ezen a kétszeresen számított adófizetési jogcímen tevékeny tagja volt a közgyűlésnek s hogy jót tett-e vagy rosszat, azt most nem keressük — de csodálkozunk kell azon, hogy éppen egy mérnöktársának jut eszébe a decennium után e miatt fellépni és azt vitatni, hogy Mácskovics Titusz diplomája nálunk nostrifikálva nincs: ergo adófizetés alapján nem lehet benne a virilisták jegyzékében, mert adóját kétszeresen is számítva 566 frt 50 krt fizet, a minek fele kevesebb mint a legkisebb virilista Jakobsits Mátyás adófizetése.

Mintán tehát ez a felelősség olyan

feltűnő egyéni körülmények között született meg, erkölcsi szempontból sem elfogulatlanok, sem helyén valónak nem találhatjuk, annál kevésbé, mert éppen Raichl mérnöktől ered, kit tudvalevőleg a gymnasiumépítési sikertelen vállalat pályázati eredménye hangolhatott Mácskovics ellen.

A másik kérdés a dolog jogi része. Ebben sincs igaza a felelősségeknek, mert a mérnöki oklevél illetően elbírálása ennél az esetnél szóba sem jöhet. Szóba jöhet ott, ahol arról van szó, hogy lehetne-e Mácskovics Tituszt a városnál mérnöknek megválasztani. Ha úgy a törvény mint a szabályrendelet itt azt kötné ki feltételül, hogy az illetőnek magyar mérnöki diplomával kell bírnia, akkor igaza lehetne a felelősség tendenciájának, — de a törvényhatósági bizottsági tagság elbírálásánál azt kell figyelembe venni, hogy mi volt a törvény célja, amikor a tudományos és intelligens elemnek azt az előnyt megadta, hogy adóját a jegyzék összeállításánál kétszeresen számította.

Célja nem a diploma privilégizálása volt, hanem egy bizonyos fokú műveltség figyelembe vétele ennél az esetben és így történt, hogy a mérnöki tudományán alantabb álló, de mégis intelligens elemek is részesülnek ezen előjogban.

Hogy tehát egy magyar honos ezt a szakképzettségét külföldön szerezte meg, ez az ő illetően feltételezett intelligenciájából mit sem von le és a főkérdés az ilyen külföldi diploma mellett csak az, hogy magyar állampolgár-e, tagja-e a községnek és nincs-e egyéb akadály erre nézve.

Eltekintve attól, hogy ezt így fogta fel és gyakorolta Mácskovicssal szemben a község — most a jogi érvektől is eltekintve, melyek feltétlenül Mácskovics mellett szólnak — nagyon különös volna azon erőlködni, hogy ugyszólván az az egyetlen ember, aki a gymnasium kérdése ügyét a tévedések vagy egyéni érdekek medréből a rendes utra terelte és megakadályozta azt, hogy a multkori czikkünkben felsorolt szabálytalanságok közt dőljön el

TÁRCZA.

Baby-monolog.

Írta: Solti Vilma.

Ma kilenc hónapos lettem. Teljes tudatban vagyok annak a nagy átmeneti kornak, melyet ma elértem. Hiszen egy csecsemő életében ez egy igen fontos időpont és én egészen méltányosnak és helyesnek találok mama tanácskozásait részint a doktor bácsival, részint meg öreg Zsuzsimmal. Hogyne mikor arról van szó, hogy felvállják az eddig csupán csak sterilizált tejből készült edeleimeket más, és remélem izletesebb, változatosabb ételekkel. Én természetesen legnagyobb érdeklődéssel hallgatom a hosszas konferenciákat, melyek a Nestlé féle gyermekliszt, a tápióka és a jó Isten tudja még milyen kotyvalék nagyobb tápértékéről szólnak. Kifejezést is adok néha-néha helyeslésemnek vagy rosszallásomnak egyik másik megjegyzésnél, de fájdalom félreértetek vagy épenséggel nem értenek meg — és gyógyógnak vagy pláne nyafogásnak minősítik az én meggondolt, egyéni nézetemnek kifejezését.

Istenem, mi lesz ebből, ha majd később sem értenek meg, minden várható beszélő képességem dacára! Ugy tudom, hogy ez a félreértés nem ritka dolog és sajnos már

rólam is kell hogy tapasztaljam. Hiszen nincs körülöttem egy érző lélek sem, amely engem megértene Mindenki csak kicsi érzés és gondolat nélküli élő bábnak tart — holott én egy felvilágosodott, művelt, századvégi csecsemő vagyok, — és hogy ezek egészen külön valnak, egész más speciálit képeznek, mint az eddigi hagyományos kisdetek, ezt talán felmenteni is szükségtelen.

Mi már, ami észbeli tehetségeinket illeti, kész embernek születünk és csak a természet egy különös és bosszantó játékának kell tekintenünk, hogy annak nem adhatunk méltó kifejezést. Sokat gondolkoztam előttem és arra a konklúzióra jutottam, hogy abban az arányban, hogy nő testünk, fegy szellemünk, — mert hiába, csak mostoha a természet és félti titkai, csodái felderítését és azért korlátot, de néha még milyen szük korlátot, szab az emberi észnek! Másként nem is érhető, hogy miért lesz abból a sok okos csodagyermekből annyi buta, együgyű, — és fényes multjának emlékezetében — oly beképzelt ember! Én tudom magamról, hogy a legjobb szívű, legelnezőbb csecsemő vagyok a széles világon és azért mennyi kritizálni való: találok már csupán a környezetemben, Mamával még hágyán, ő libelincsel rendkívüli gyöngédségével, habár hibáival szemben sem vagyok vak; de a papáról ezt már éppen nem mondhatom.

Szeretni, végre ő is szeret, — de az ő szeretete inkább amolyan időtöltésszerű játék. Aztán keveset van itthon, mindig nagy elfoglaltságról panaszkodik, mindig talál ürügyet és okot az elmenésre. Egyszer a klub, máskor egy gyűlés, most utóbbi időben meg a választások, — szóval mindig van sok házon kívüli teendője. Én egy kissé skeptikus vagyok és sokszor csak kifogásnak tartom ezen dolgait. Aztán milyen szeszélyes ember! A Juliska szobaleányunkkal szemben például nem oly szigorú mint teszem a többi cselédséggel, — sőt úgy láttam, hogy néha még meg is czirogatja, pedig az már egészen nagy lány. A multkor beteg volt Zsuzsim, fájt a fogá. Én tudom legjobban, hogy milyen fájdalmat ez, mennyit szenvedtem én is, míg kibújt a két piczi fogam, melyet mama oly büszkén mutat az ismerősöknek. Azért egy perczig sem vettem rossz néven, hogy Zsuzsi lefeküdt é Juliska, őt helyettesítve, karján körülánczolatott a szobában.

Ekkor bejött a papa és miután velem szokás szerint egy kicsit játszadozott, hirtelen odahajolt és — megcsókolta a Juliska arcát. Én nekem mondhatom egy cseppet sem tetszett ez a dolog, mert én a milyen fiatal vagyok még, — vagy talán éppen azért, — nagyon igazságos és objektív szeretek lenni.

Hát az öreg Zsuzsim nem-e százszorta in-

e nagyfontosságú kérdés: — a képviselőtestületből kimaradjon.

Eppen most óhajtjuk hogy Mácskovics Titusz benn maradjon — aki nem fél tőle, azt nem fogja zavarni — aki pedig tart az ő támadásaitól, azt nem védhetjük meg attól, hogy Mácskovics őt ne támadja, sőt óhajtjuk, ha van mit mondani, az mondassék meg — de mindig az ügy és nem a konkurrenca szempontjából!

A villany mint olyan.

A villanyt mint olyant, lehet erőre berendezni, és lehet nappali világosságot előidéző világító eszköznek is felhasználni. A „Szabadkai Hírlap,” s mi magunk is a közelmúlt napokban a villanyt mint világító eszközt szíves figyelmükbe ajánltuk úgy a főispánnak mint a polgármesternek, s kértük, hogy a városi színházba azt mihamarabb vezetessék be. Felhasználásunknak volt is eredménye, mert másnap f. hó 4-én — nem ugyan a főispán s polgármester — de a szinzigazgató és a szinbizottság elnöke kieszközölték a villanyvasut igazgatóságánál azt, hogy már f. hó 5-én két villanyvilámpa fogja sugarainak pazar fényét a szinpadról a nézőtérre vetni. — Október 5-én tényleg ott pompázott már a két ivlámpa rendeltetése helyén, a szinzigazgató, a színészek és no meg a közönség legnagyobb öröme. Mindenki örült ennek a fényes sikernek, csak Scossa Zoltán tűzoltóparancsnok nem, a ki sietett is az általános örömnél véget vetni, miután az ő tűzoltóparancsnoki véleménye szerint a villany mint olyan — tűzveszélyes. —

A rendőrfőkapitány úr osztva Scossa ur aggodalmait — minden előzetes vizsgálat megejtését megelőző — a következő rendeletet adta ki:

Tekintettel arra, hogy a városi színház szinpadján elhelyezett két darab villamos ivlámpa, minden előzetes tűzrendőri vizsgálat s az esetleg szükséges óvintézkedések megtétele nélkül lett a szinpad szoftái között el-

helyezve, de tekintettel különösen arra, hogy azok nagy mértékben tűzveszélyesek, mert városi színházunk zsinórpadlása s összes felszerelése fából van készítve és végül különösen azért, mert a tűzoltóság rendelkezésére álló védelmi eszközök, miután a színháznak nincs vízvezetéke, igen hiányosak — ennél fogva ezen lámpákkal a további világítást betiltom, az ellen azonban nincs kifogásom, hogy a színház összes helyiségei izzó lámpákkal legyenek világítva.

Miről Pesti Iház Lajos szinzigazgató, a városi mérnöki hivatal a villamos vasuti és világítási vállalat igazgatósága és Scossa Zoltán tűzoltóparancsnok végzésileg értesítettek. Szabadkán 1897 évi október 5-én.

Szalay Mátyas,
rendőrfőkapitány.

A szinzigazgató ezen végzés kézhezvétele után nyomban felkereste Sziebenburger Károly sz. biz. elnököt, s mindkettőjüknek ezután sikerült kieszközölniök azt, hogy a villany ivlámpák eltávolítása ne foganatosíttassék, egyben egy bizottság kiküldését kérelmezték, mely bizottság hivatva legyen megállapítani azt, vajjon tűzveszélyes-e a villany mint olyan. A bizottság Dr. Herczegh Lajos v. I. alkapitány vezetése mellett nyomban megejtette a vizsgálatot s konstatálta, hogy a villany mint ilyen nemcsak hogy nem veszélyes a szinpadon, hanem nagyon hasznos és üdvös dolog. Mi is azt a szerény véleményét osztjuk, hogy a villany se mint ilyen, se mint olyan se a tudóre nézve nem ártalmas, se a zsinórpadlás légzési szerveire káros behatással nincs, sőt föbbet ér a mécsvilágításnál is, mert ha más szolgálatot nem is tesz, de mindenesetre világít. Nem boesájtokunk ebben az ügyben bővebb fejtegetésekre, csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a villany mint olyan s a villany mint ilyen, mikor lesz a mi színházunkban teljesen bevezetve?

Különfélék.

— **Személyi hír.** Schmausz Endre városunk főispánja ma reggel a bajai törvényhatósági bizottsági ülés és közgyűlésre, — mely

f. hó 8-án tartatik meg — Bajára utazott, honnan még ma este visszatér városunkba.

— **A kir. ügyészi állás.** Mint értesülünk a helyb. kir. törvényszéknél üresedésben levő ügyészi állást Lázár Márton nagyvárad kir. alügyész nyerte el.

— **Közgazdasági bizottságunk** f. hó 12-én délelőtt 10 1/2 órakor főispánunk elnöklete alatt ülést tart.

— **Felmentvény.** A belügyminister Tillmann Zoltán volt belügyministeri számellenőrt — ki f. évi október hó 1-én foglalta el városunkban a főszámvévei állást, a belügyministeriumban elfoglalt számellenőri állásától felmentette, egyben buzgó szolgálataiért elismerését nyilvánította.

— **Egy alispán kiténtetése.** Ő felsége a király — mint annak idején közölve volt — Karácson Gyulát, Bács-Bodrog vármegye alispánját, a III. oszt. vaskorona renddel tüntette ki. Dr. Vojnits István főispán Zomborban a tegnapi megtartott megyei közgyűlésen tüzte a rendjelet az alispán mellére. A népszerű alispán, aki Bácsme gyében pártkülönbség nélkül általános tiszteletnek örvend, 27 év előtt mint aljegyző kezdte meg Bácsme gyében működését s azóta fokról-fokra emelkedett s ma a megye első s legbuzgóbb tisztviselője. Puritán jelleme és pártatlansága, — e tulajdonok jellemzik működését. A nagyszámban megjelent bizottsági tagok fényes ovációban részesítették az érdemes alispánt. Délben a zombori „Vadászkürt” szállodában 400 terítékű bankett volt, amelyen Gromon Dezsó v. b. t. t., houvédelmi miniszteri államtitkár és Bedő Albert nyug. államtitkár is részt vettek, akik direkt ez alkalomra mentek le Zomborba.

— **Eljegyzés.** Polgár Jenő János, Krausz és Fischer czég könyvelője eljegyezte Révay Gizella kisasszonyt helyben. Fogadják őszinte szerencsekívánatainkat.

— **Elveszett.** Nagy Mihály asztalosmester tegnapi délelőtti inasát egy 60 forintos váltó rendezése czéljából a „Közgazdasági Bank”-ba küldte. A vigyázatlan fiu azt az összeget a Kossuth utcában állítólag elvesztette. — Fel-

kább érdemelne meg a papa elismerését, mint az a hanyag Juliska?! Igazán nem értem a papát.

A multkor is, mikor nagy ügyetlenül összehörte a drága velencei tükroket, — minek következtében a mama majdnem sírógörcsöket kapott — a papa egész nyugodtan vizsgálatla, hogy a tükör már úgyis homályos volt, ő neki már szándékában volt mást venni. Pedig a papa nem mindig olyan bőkezű. Emlékszem még, milyen heves szóváltás tárgyát képezte, mikor a mama nekem egy plüs köpenyt akart venni. A papa azt mondta, hogy mit csinál majd velem később a mama, ha már most is fényűzéssel öltöztet. Elég jó lesz még a régi köpeny. A mama erre megint csak sírva fakadt, úgy látszik, ez a felnőt nőknek is egyedüli fegyverük. Én nagyon sajnálom, ha békétlenséget látok a papa és mama közt. De azért mégis jó, hogy látok és hallok egyet-mást. Most nem gondolnak arra, hogy én mindent megérték — én pedig sokat tanulok belőle. Ha felnővök és valaha asszony lesz belőlem, más, egészen más akarok lenni, mint az én különben aranyos mamuskám. Mondom, ha asszony lesz belőlem, mert eddig még nem volt időm véglegesen határozni a fontos férjhezmenési kérdésben. Nekem nem tetszenek a mostani, hozzám illő férfiak. Tanulmányozom

őket minden lehető alkalomkor, de sajnos, ideálokat még nem leltem meg. A sétán sokszor nagy társaságban vagyunk és pompásan mulatunk a mi nyelvünkön, mely határozottan volapüknek beillik — oly érthetetlen másoknak. Az összes férfi ismerőseim közül még legjobban tetszik nekem Palotay Rudi. Nem mintha megfelelné azon igényeknek és tulajdonságoknak, melyekkel az én ideálomnak birnia kell, — de mégis kiválóbb a többi közül és én szívesen látom az irántam már több ízben tanusított vonalmát. Ő már egész legény és már elég biztosan döcög a maga lábán. A multkor, mikor elejtettem a csörgömet, egész párbaja volt Szabó Karsival. Mindketten egyszerre hajoltak le érte, hogy felemeljék s nekem átnyujtsák legyezőm — akarom mondani csörgömet és Karsinak egy gyorsabb mozdulattal sikerült is Rudit megelőzni. Én már halás mosolyra csucorítom számát, mikor látom, hogy a gonosz Karsi velem nem is törődve, tova iramodik az én tulajdonommal. A legnagyobb erőmfeszítéssel, kézzel-lábbal próbáltam utána sietni, de már ott termelt középkori lovagként az én Rudi barátom és ellenfelét jól eldöngöztetve, visszahozta nekem diadalmasan kedves csörgömet. Azóta nemcsak rokonszenved, de a hála is Rudinhoz köt, s én elhatároztam, hogy nagy

lány koromban a negyedik négyest mindig vele fogom táncolni. Akkor bizonyára az lesz a mostani sokatmondó második négyes — amit én helyesebbnek is találok, mivel úgyis csak végén csattan az ostor. Különben csak feltételes elhatározás ez, mert ha Rudiból mégsem lenne az a gentlemanlik fiatal ember, amilyennek ő most mutatkozik és ami a legszebb reményekre jogosít — csak nem kompromitálhatom magam vele — egy négyes erejéig sem.

Ime itt jön dadám, jó Zsuzsim, már messziről kiálltja: Mit csinálsz Lucy babám, kis mókusom. Gyere, gyere öltözködni. Erre a varázsszóra félbe hagytok minden elmélkedést. Hiszen nincs az öltözködésnél érdekesebb és kedvesebb foglalkozás! És ma szerintem akarok lenni, nagyon szép. Ma vagyok kilenc hónapos s mama meghívta összes barátaimat és barátinőimet. Revánssal is tartozunk, kivált Karsicéknak, ahol elégáns zsúrokat szoktak rendezni. Zsuzsi hozza a fehér — kékszalagos batiztruhámat — igazán remekmű. Csak félek, hogy egy kicsit bő lesz.

No de siessünk, mert már jönnek a vendégeim, nini Karsi is itt van már Rudival, — talán mégis Karsi a fessebb gyerek?..

kéretik a becstületes meztaláló, hogy azt a főkapitányi hivatalban átadni szíveskedjék.

— **Vétkes gondatlanság.** Benke Dániel 18 éves szobafestő f. hó 4-én házuk udvarán egy rozsdás fegyvert akart elsűtni. A töltött fegyver — dacára Benke legnagyobb erőmegfeszítésének — nem akart elsűlni. Benke a szobába is bevitte azt magával, folyton próbálgatva azt. Hirtelen nagyot durrant a fegyver, s Benke István — Benke Dávid 8 éves kis öcsese — egy hangos jajkiáltással összeesett! A rozsdás fegyver golyója bal vállába furódott. Az előhívott orvos — Dr. Szilassy Mór — azonnal ápolás alá vette a súlyosan megsérült fiút. Benke Dávid ellen pedig a rendőrség a kir. ügyészségnél megtette a feljelentést.

— **Elgázolás.** Tegnap délelőtt a zombori uton Krenzlein József kocsisa gyors hajtás következtében Kren Imre 9 éves fiúcskát elgázolta. Az elgázolt gyermek szerencsére az esés következtében csupán fején sérült meg jelentéktelenül. A vétkes kocsi gyors hajtásért a rendőrség érzékenyen megbüntette.

— **Tolvaj cselédeány.** Dr. Klein József rabbit tegnap kellemetlen meglepetés érte. Izraelita polgártársaink október 6-án ünnepelték legnagyobb ünnepüket, mely napon minden vallásos ember — s így természetesen a rabbi is — egész napon át a templomban tartózkodnak. Ezt a napot várva várta Stég Erzsébet, Dr. Klein József rabbi cselédeány, a mely napon ugyanis a délelőtti folyamán feltörte ura íróasztalának fiókját s az ott levő hivatalos pénzből 57 forint magához véve, megszökött. A rendőrség — a hova tegnap Dr. Klein panaszával fordult — azonnal elrendelte a betörő tolvajcselédeány elfogását, ki mint eddig kiderült, a lopás napjának délelőttjén Czeizner Gyula helybeli aranyművesnél két aranygyűrűt vásárolt s a városban tartózkodó testvérétől elbucsuva — állítólag — szüleihez Uj-Sooevba utazott. A rendőrség táviratlag fordult az újvidéki rendőrséghez. Kérve a tolvajleány letartóztatását és alkísértetését, mely távirati megkeresésre, lapunk zártáig azonban válasz nem érkezett.

— **Hamis egyforintosok.** Egy ismeretlen pénzhamisító banda az utóbbi időben meglehetősen sikerrel gyártja a hamis ezüst forintosokat mert minduntalan lehet találni a forgalomban ilyen hamisított pénzt. A hamisítók leginkább a postahivataloknál, hol nagy a forgalom csuszattják el a hamis pénzeket, amiért a kereskedelem miniszterium óvatosságra intí a postahivatalokat az ezüst forintosok elfogadásánál. A hamisítványok ólom, ón és antimon keverékből készülnek, osztrák verésűek s 1877. év szám van rajtuk. A hamis pénzeket meglehetősen ügyesen csinálják, de azért meglehet ismerni, mert színük feltűnően sűrű, széliraktú hiányzik, vagy elmosódott és sulyuk könnyebb a valódinál. A hatóságok erélyesen nyomozzák a hamisítótakat.

— **Betörési kísérlet.** Alig egy pár nappal ezelőtt történt, hogy Sugár Manó helyb. fűszerkereskedő padlásraktárából két zsák lisztet loptak el, s hogy a rendőrség által kiderítettett egy szersmind az is, hogy ezt a raktárt az elfogott tettesek már huzamosabb idő óta dézsmálták. Rövid pár napi szünet után szerdán éjjel ismételtlen betörtek ebbe a raktárba. A betörők ez uttal azonban kudarcot vallottak, mert az okozajra Sugár Manó az udvarra sietett s a betörők közé lött. A golyó senkit sem talált s az ismeretlen betörők az éjszaka sötétjét felhasználva ellillantak.

— **Kis levélke drága kis levélke.** A magyar nyelvet gyűlölő szabadkai bunyevác aranyifjuság »Veliko Koló« egyletének megalakítására vonatkozólag lapunk legutóbbi számában közöltük a polgármester helyes véleménynyilvánítását, melyet a belügyminiszterhez ez ügyben felterjesztett. Ez ügyvel kapcsolatosan érdekesnek tartjuk felemlíteni azt is, hogy ez az aranyifjuság a levelezéseit bunyevác nyelven végzi, s így esett meg az a végzetes felsülés, hogy a megalakulni akaró egylet elnöke az alakuló ülésen nem jelent meg. A levélborítékra ugyanis a címzés után a következő szavak irattak: »Za mesztu« (helyben). A m. kir. postahivatalban ez a Magyarországban volapük nyelven hangzó cím úgy lőn értelmezve, hogy Zalaegerszeg, s a drága kis levélke elzónázott s ott is maradt Zalaegerszegen. A gyűlésre egybegyűltek ezen tévedés miatt persze hiába várták az elnököt. (Beküldetett.) Nem találjuk feleslegesnek itt ez alkalommal megjegyzésünket megtenni. Minthogy beküldött cikkeknek feltétlen hitelt csak akkor adunk, ha arról meggyőződünk és a névtelenség leple alá sohasem burkolozunk — nagyon szívesen vesszük ha az ellenkezőről meggyőzőnek bennünket az érintett körök. Szerb testvéreinket sokkal jobban szeretjük mintsem a támadás elvünket képező és tegnap alkalmunk is nyíltot ezt szóval is kifejezni egyik megbízottjainknak. Ha az eddigi közölteken csak egy betűnyi tulzást látnak, ám győzzenek meg bennünket az ellenkezőről és csak örömről fog szolgálni, ha tévedésünket beigazolják és már ezen nyilatkozatukkal is dokumentálják hogy a magyar hazát épügy szeretik miut mi, összes tendenciájuk csak anyanyelvük megengedett kultuszára irányul — mert ez ellen senkinek kifogása nem lehet. Ha e mellett a magyar polgári érzelmeiket nem sértik — senkinek eszébe nem fog jutni hazafias működésükre zavarólag hatni.

— **Inséges idők.** Fremont András bajmoki borbély mesternek elhalt bátyja egy forinttal tartozott Bergmann Gáspár odavaló parasztnak. Ez összekevervén az igazság fogalmait, az elhalt testvér tartozását Fremont András próbálta behajtani s mivel a bíróság előtt nem boldogult, a minap fényes délben nyílt utcán erőszakkal elvett Fremonttól egy zsák búzát. A meglamadott ember rablás miatt tett panaszt a szabadkai kir. ügyészségnél mely ügyben a vizsgálat már megindult. Bergman azzal védekezik, hogy a rossz termék miatt oly silány a keresete, hogy a megélhetéssel küszködik; s ezért kényszerült a saját bírāja lenni.

— **Városunk közönyvtára.** Évek hosszú során át kelt sikra az eszme a közönyvtár mellett és most hogy már ezreket költött rá — egyrészt a közönség másrészt a város is — még mindig csak in effigie van még a közönyvtár. Mert az csak nem elégíti ki a célt, hogy vannak már nagyszámú könyveink — ha nincs megadva az alkalmas helyiség és a kezelés amely leketővé teszi azt, hogy egyszerre németek 2—3 ember de egy nagyobb olvasóközönség is igénybe veheti azt. Mikor mindent építenek és kis dolgokra is nagyot költenek, akkor helyén való lenne, hogy erről is gondoskodjanak. — Felhívjuk az érdekelteket figyelmét, hogy e téren tegyék meg a szükséges lépéseket, mert a könyvtár már tényleg oly bő, hogy nem kell vele szégyent vallani! Mi figyelemmel fogjuk kísérni működésüket.

— **A három vállalkozó.** Három napszamos ember vállalkozott a nyár folyamán, a szabadka palicsi villanyvasút földmunkálataira, melyet meg is kaptak. A három közül a legnyelve sebb és legfurfangosabb vette át a teljes vezetést, s mint később kiderült a két vállalkozó társ s 140 napszamos legnagyobb boszankodá-

sára. A vezető napszamos vállalkozó időről időre felvette a körülbelül 600 frtra rugó munkadíjat, de annak csak egy kis részét fordította a napszamosok követeléseinek kielégítésére. Az idő mult és a munkálatok befejezést nyertek. Fizetni kellett volna, de a vállalkozó nem tudott fizetni, mivel állítólag nem volt pénze. A két vállalkozó társ és a 140 munkás a főkapitánysághoz fordult panaszával s követelték a nekik járó munkadíjat. Miután azonban a fővállalkozó csak 120 frtot volt képes előteremteni, s 300 frt volt a hiány, a főkapitányság a villanyvasut igazgatóságához fordult, kérve a tulajdonost, hogy a hiányzó összeget lehetőleg pótolja, hogy a mindennapi kenyérért dolgozó napszamosok ne szenvedjenek kárt. Az igazgatóság a főkapitányság ezen kérését felterjesztette lovag Lindheim Vilmosnak, a szab. palicsi villanyvasut r. t. tulajdonosának, ki azonnal intézkedett aziránt hogy a hiányzó 180 frt a főkapitányság kezéhez jusson. Tegnap délelőtt lett a 300 forint a napszamosok közt szétosztva, kik megkapva pénzüket megnyugodva osztottak szét. — Lovag Lindheim humánus eljárása nem szorul külön dicséretre.

Színház. „Boszorkányvár.“

(Okt. 6-án.)

Háládatlan munkát végzett Berlei A. ur, mikor a »Boszorkányvár« című operette szöveget megírta, de még háládatlanabb munkát végeztek Reiner Ferenc és Fáy I. Béla urak, mikor ezt a darabot magyarra fordították. Hasznos és szép munkát egyedül Milöcker Károly a hírneves és jeles komponista végzett. Az operette szövege silány, abszolúte semmi meseje s nincs egy helye a szövegnek, mely lekötné a figyelmet, vagy tapsra ragadná a közönséget. Hogy a zenéjét Milöcker írta, ez úgyhiszem elegendő arra, hogy mindenki fogalmat alkosson magának azokról a szép dalokról, melyek az operettben előfordulnak s csakis ennek a zenének köszönheti a darab, hogy repertoiren tartják.

Szerdán került ez a silány mesejű operette színe a mi színházuukban kis számú közönség előtt, a mely azonban csalódva és boszankodva hagyta el a nézőteret, sőt voltak olyanok is, a kik az előadás tartama alatt távoztak. — Az évad első estjén a népszimű, második és harmadik estjén a vigjátéki személyzet mutatkozott be, s ez alkalommal csak ismételtlen elismeréssel adózkodhatunk ezek jeles tehetségének. A negyedik est az operette bemutatója volt, s sajnos, konstatalnunk kell, hogy itt e helyütt csalódunk, — még pedig nagyon. Az operett-személyzet közül — kik ez este felléptek — csak alig három-nyéget említhetünk fel, a kik a hozzájuk fűzött reményeinkben nem engedtek csalódni.

Pesti Ihsz Lajos tény, hogy nagy társulattal jött városunkba, de akárhogy fáj is ez nekünk, ki kell mondanunk, hogy van közöttük gyenge és hasznavehetetlen erő. — Az igazgató egy nagy csokrot költött össze, s a közepébe egy-néhány rózsaszálat helyezett el. Am vegyük ki ezt a pár szálat rózsát e csokorból s akkor meglátjuk, hogy mennyit ér a többi része.

A »Boszorkányvár« előadása nagyon is vonatottan indult s szegényes meseje folytán a darabot megmenteni, avagy csak némileg is élvezhetővé tenni alig sikerült egyik másiknak. Ledovszky Mariska ez este csicseregett — oly hosszú idő után — először e sasionban Coralie szerepében, azzal a tehetséggel és vonzó erővel, melylyel közönségünk már rég elbűvölte. Az ő játékaival szemben a művésznő jelzőt minden tulzás nélkül használhatjuk.

Torossy Katicza, — a kit már a »Gyimesi Vadvirág« ban Mari szerepében láttunk először,

ma elemében volt. Verus szerepében otthonosan érezte magát, ügyes játékanak tanujelét adta s hangjával szép sikert ért el. «Egy kis ámtás, egy kis számítás» refrainú dalával viharos és szűnni nem akaró tapsokat aratott. Gergely József, (Józi a csordás) szerepében szintén ez este lépett fel először. Gergely énekéről nem mondhatunk újat, ő és a hangja a régi, szép, tiszta és csengő maradt. Szép férfias alakja nagyon hozzájárul ahhoz a sikerekhez, melynek kezdetét ez este élvezte először. — Dicsérőleg emlékezhetünk meg Keresztély Flóra (Márca) és Ferenczy József (Andris) énekéről és Deréky Antal (Lamotte) játékaról. A kar egyes helyeken botrányosan énekelt, de ezért csak a karmestert tesszük felelőssé, a kinek nem csupán a partitúra fölé kell hajolni s a zenekarnak dirigálni, hanem a kar s egyes szereplők énekére is figyelnie. Lomniczyné ma (Káya néni) srerepében gyengén alakított. Gróf Kányavári szerepét Tábori Emil töltötte be — de minden hivatottság nélkül. Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy e nagy társulatnak sem komikus, sem operette buffója nincsen.

Midőn e sorokat írjuk, édes mindannyiunk érdekeit szem előtt tartjuk s tollunkból mindenre s mindenre nézve csak a jóakarát és igazság betűi kerülnek napvilágra. S mivel igazságosak akarunk lenni, nem hallgathatjuk el a színházi diszletek és butorzatok valóban súlyos és siralmas helyzetét. Egy gróf palotájának belsejét láttuk ez este, de kínáljon meg bennünket valaki a fősküvel s mi minden lelkiismeretfurdalás nélkül letesszük azt arra nézve, hogy ilyen súlyos butorzatot még egy fővárosi hordár soroksáruhi lakásán sem lehet találni. — Valóban kíváncsiak vagyunk arra, hogy a mi ugyszólván egyetlen kulturális intézményünk mostoha sorsa, mikor fog szebb napokra ébredni?

— **Színházi műsor.** 8-án „Trilby” szimnő. 9-én „Cziterás” operette. 10-én „Mária Bátyja” népszimnő (ujdonság).

Törvényszék.

A féltett hivatal.

Elnök: (a vádlothoz) Hogy hívják?

Vádlo: Kecse József.

Elnök: Hol született?

Vádlo: Vagy Jankovácson, vagy Katymáron.

Elnök: Ne bolondozzon, hanem feleljen komolyan!

Vádlo: Hát kérem tessék ugy beírni, hogy Jankovácson, mert Katymáron a Dajsi botos született.

Elnök: Mi a foglalkozása?

Vádlo: Helyettes erdőőr vagyok.

Elnök: Maga azzal van vádolva, hogy hamis tanúzásra bujtotta fel Törköly Jánost és Borbély Jánost.

Vádlo: Én bújttam? Nem köll azokat bújtatni, elbűjnak azok maguk is!

Elnök: Igaz-e vagy nem?

Vádlo: Mán instállom, hogy volna igaz, én csak...

Elnök: Jól van — mindent tudok. — Jöjjenek be a tanuk. (Az első tanuhoz). Mit tud kend a Szarvas Mihály dolgában?

1. tanu: Hát én csak annyit tudok, hogy mikor a Szarvas Mihály egyszer Jankovácson a nevenapját ünnepelte, nagyon esős időjárás vót és ő nem lopott vesszőt, s hogy szeretne a Kecse helyébe erdőőrnek beállani.

Elnök: De kend azt mondotta a vizsgálóbíró előtt, hogy kendnek tudomása van arról, hogy Szarvas Mihály vesszőket lopott.

1. tanu: Hát igaz, hogy mondtam, de nem jól mondtam, mert csak cifraságból szóltam akkor és ha mondtam is, csak azért mondtam, mert a Kecse így mondta.

Elnök: Ne mondjon olyan sokat, hanem azt mondja meg, hogy megmarad-e azon állítása mellett, hogy nem mondta?

1. tanu: Igenis nem mondom most se, hogy mondtam, de ha mondtam, most azt mondom, hogy nem mondtam.

Elnök: (a 2. tanuhoz). Hát maga Borbély János tud-e valamit a Szarvas Mihály vesszőlopásáról?

2. tanu: No még ilyet, hát mán honnét tudnék, mikor sohse láttam, egyszer láttam, akkor is sötét volt és csak azt láttam, hogy nem látom. A Kecse sógor akarta, hogy akaratom ellenére akarattal akarjam a Szarvas koma dolgát a tekintetes törvényszék akara —

Elnök: Ne akarjon kend annyit, hanem mondja meg akar-e valamit a saját jóakarataból ebben az ügyben vallani?!

2. tanu: Hát iszen ha nem tudok semmit, mit valljak?

Elnök: A bizonyítási eljárás befejeztetvén, kérem az igen tisztelt vádhatóságot, hogy vádindítványát terjessze elő.

Az ügyész: Tek. kir. Törvényszék! Kecse József jankováci helyettes erdőőr abbéli félelmében, hogy erdőőri állását Szarvas Mihályval fogják betölteni, azon igyekezett, hogy Szarvas Mihályt disqualifikálja. Ezen lovatlan tettet még azzal is tételte, hogy őt közönséges lopással vádolta, s erre két tanut is hozott magával. De mivel a beidézt tanuk egyike sokat mondott ugyan, de semmi lényegeset, a másik pedig sokat akart mondani, de nem tudott, indítványozom, hogy miután a hamis tanúzásra való bujtogatás vádjá fenn nem forog, Kecse József helyettes erdőőrt felmenteni, s őt az átszenvedett irtalmak kárpótlása fejében valóságos erdőőrnek kinevezni méltóztatssék!

Elnök: A kir. törvényszék Kecse Józsefet az ellene emelt hamis tanúzásra való bujtogatás vádjá alól felmenti, s őt a meddig Jankovácra ér, valóságos erdőőrnek kinevezi. Tekintettel azonban arra, hogy Kecse József az ítélet ellen súlyosbítás végett felebbezett, az iratokat a jankováci községi bírósághoz átteni rendeli.

Még 1895. évi november 24-én történt, hogy Pintér Antal bajai napszámos, a közeli pandursziget erdőbe rándult, hogy a közelgő télre magát a kellő fakészlettel ellássa. De mivel az erdő és annak fakészlete más tulajdonát képezte, Pintér jogtalanul dézsmálta meg a más vagyonát. Ebben a véleményben volt Csekei György erdőőr is, mert a fatolvajt letartóztatni akarta, a mibe azonban Pintér sehogy sem akart beleegyezni. Dulakodni kezdtek s e közben Pintér magához ragadta az erdőőr fegyverét, azt eltörte s saját fejszéjével annak fejét véresre verte. Ezért a tetteért került Pintér Antal a helyb. kir. törvényszék elé, hatóság elleni erőszakkal vádolva. A kir. törvényszék el is ítélte Pintért a btknyv 365. § a alapján hatóság elleni erőszak miatt, 14 napi fogházbüntetést mérve ki fejére; egyben elmarasztalta Csekei György javára 14 ft 70 krnyi kártérítési összeg megfizetésére. Az ítélet jogerős.

Szerkesztői üzenetek.

— **Dr. Cz. P. Zombor.** A szellemes pár sort nemcsak azért vettük szívesen, mert az egy utalvány szelvényére volt írva, hanem azért is, mert azok a szerkesztőség legjobb ismerősétől erednek. Azt hisszük, hogy Révész kollégánk bajfóslatát fényesen fogja megcázfolni kartárs ur a második előfizetéssel.

— **Fényes *.** — Sorait örömmel olvastuk, kérjük azonban, hogy szép tehetőséget ne pazarolja arra, hogy mások érdekében cikket írjon, mert azokat ugy sem közli egy független gondolkodású lap sem.

— **Tamburás.** Még meddig várjunk önre? Vagy Gyongvós oly magas nívón áll, hogy stb.!

— **Üxküll.** Megbirkozunk, ha lehet s nem fogunk sem fáradságot sem anyagi áldozatokat kimélni, hogy végre Szabadkán egy a hírlapirodalom nívóján álló lapot állandósítsunk. Köszönet a szíves érdeklődésért. Előfizetési gyűjtő lv bármikor rendelkezésére áll.

Ruharaktár!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Szabadkán, Kossuth-utca bajsai Vojnics Máté «Bárány» szálloda melletti palotájában levő üzletünkben

az áruk tulhalmozottsága miatt

uri és gyermekek ruha árúinkat

igen olcsón árusítjuk el.

Midőn ezen olcsó bevásárlási helyet a n. érd. közönség figyelmébe ajánljuk, el nem mulasztathatjuk arra is kérni, hogy látogatásával bennünket szerencsétlenül szíveskedjenek.

Tisztelettel

Schwarz Testvérek

O-Becsén és Szabadkán.

8733 tkvi : 897.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kereskedelmi és iparbank és csatlakozott társai végrehajtatóknak Tumbász Ignác végrehajtást szenvedő elleni 960 ft. 340 ft. és 340 ft. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. trvszék (a szabadkai kir. jbiróság) területén levő Szabadka város határában fekvő a szabadkai 2564 sz. befétben A II. 22882 hrszám 3 hold 940 □ öl, 22883 hrszám 153 □ öl, 22884 hrszám 433 □ öl 22885 hrszám 1013 □ öl, 22891 hrszám 103 □ öl 22892 hrszám 608 □ öl 23356 hrszám 1 hold 1418 □ öl területű s Tumbász Ignác nevén álló sebesítési szántó és tartozékaira a C. 2 sorszám alatt öv; Tumbász Mihályné javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartása mellett, 1530 ftban ezennel megállapított kikülfutási árban elrendeltek, s illetve ha a fenti ingatlanok vételára a haszonélvezeti jogot megelőző jelzálogos hitelezők bekebelezett követelések 4000 ftot meg nem ütné az árverés hatálytalanná válik s az ingatlanok nyomban a haszonélvezeti jog fentartása nélkül elárvereztetnek továbbá hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1897 évi november hó 4-ik napján d. e. 9 óraker a szabadkai kir. trvszék mint teleknyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikülfutási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % át vagyis 153 ftot készpénzben vagy az 1881 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikülfutott kezébe letenni avagy az 1881 évi 60 t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán a kir. törvényszéknél mint teleknyvi hatóságnál. 1897 évi július hó 23 ik napján.

Dr. Eperjessy Béla.
kir. trvsz. bíró.